

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur 1 maart – 12:00 uur 2 maart

5.1.2e

Vragen? Mail naar 5.1.2e@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 Inwoners van besmettingshaard Noord-Holland Noord 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen Burgemeesters Organisatoren en betrokkenen van de Fieldlab Evenementen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- Het AD kopt vandaag dat "Noord-Holland vreest voor een 'zwart coronascenario'" nu het aantal besmettingen sinds vorige week verdubbeld is in die regio. Noordwest Ziekenhuisgroep en het Dijklander Ziekenhuis in Hoorn plaatsen elke dag mensen over naar onder andere ziekenhuizen in Groningen en Friesland. Voorzitter van de veiligheidsregio Emile Roemer zit met 'de cijfers in zijn maag.' Hij zegt niet precies te weten wat de oorzaak is, maar dat uit onderzoeken wel is gebleken dat mensen zich iets minder goed aan de regels houden. Jongerenwerker Jerrol Lashley zegt dat jongeren er helemaal 'klaar' mee zijn en dat ze het vaak hebben over complotten. Lashley vertelt dat ze met deze jongeren in gesprek gaan en ze proberen rustig te houden, "maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan." SEH-arts Inge Doodeman vindt het heel begrijpelijk dat jongeren klaar zijn met de strenge maatregelen, maar zegt dat die gezelligheid ook een 'keerzijde' heeft. De afgelopen drie weken was de gemiddelde leeftijd van patiënten die volgens de arts binnenkwamen 58 jaar en dat is ongeveer de leeftijd van de ouders van de jongeren.
- Het 'imagoprobleem' van het AstraZeneca-vaccin wordt in de media gekoppeld aan vertrouwen onder Nederlanders in het Janssen-vaccin. Zo stelt NRC dat vaccins van AstraZeneca in verschillende landen op de plank blijven liggen. De krant stelt dat vooral zorgmedewerkers het vaccin niet zouden willen door de lagere effectiviteit ervan in vergelijking met de andere vaccins. Daarnaast stelt NRC dat het AstraZeneca de laatste tijd 'slecht' scoort op het punt van vertrouwen, onder andere door leveringsproblemen en 'rommelige' testresultaten. Daartegenover staat dat Nederlanders over het algemeen 'hoopvol' zijn over het Nederlandse Janssen-vaccin, blijkt uit De Telegraaf's Stelling Van De Dag. Trouw durft het Janssen-vaccin al 'de Volvo' onder de vaccins te noemen: 'toegankelijk, redelijk betrouwbaar en snel, bedoeld voor de gewone burgers'.
- In de ochtendkranten, op de liveblogs en op social media veel aandacht voor de actievoerende horecaondernemers die hun terrassen buiten opzetten. De horecaondernemers hebben de afgelopen maanden telkens laten horen dat zij een onderbouwing willen waaruit blijkt dat de horeca besmettingsgevaar met zich meebrengt. Vanochtend meldt de GGD West-Brabant dat onderzoek uitwijst dat het aantal besmettingen onder kappers en mensen in de horeca vaker voorkomt dan in andere sectoren. In de horeca hadden bij de tweede golf 20,7% van de mensen antistoffen, bij de kappers was dat 28,8%.
- De uitspraak van minister De Jonge over de 'effectiviteit van dit [cabaretvoorstelling Guido Weijers] Fieldlab-evenement' is onderwerp van gesprek op social media. Zo noemt Guido Weijers het een 'poging tot totale sabotage van Fieldlab'. Andreas Voss, hoofdonderzoeker van Fieldlab Evenementen, zegt dat 'wij' juist heel tevreden zijn met een opkomst van bijna 80% voor de test ná het evenement. Ook is volgens Voss een tweede test 'niet van belang voor het succes van de evenementen' en 'de kwaliteit van de verzamelde data en het risicomodel dat eruit wordt afgeleid'.

Karakterisering van de berichtgeving

- x

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)**Oorzaken**

- In Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is het aantal besmettingen sinds vorige week verdubbeld. Het gebied heeft momenteel relatief het grootste aantal besmettingen en ziekenhuisopnames van Nederland. Met name in Hoorn, Enkhuizen en Den Helder zijn veel mensen positief getest.

Informatiebehoefte**Welke informatievragen leven er bij getroffen?**

- [Trouw](#) en [De Telegraaf](#) beantwoorden vragen over het Janssen-vaccin: Wat betekent dit voor Nederland?; Wat zijn de voordelen van dit vaccin?; Wat weten we over de werking?; Waarom is een Nederlands vaccin eerder in de VS beschikbaar? (Trouw); Wanneer is het vaccin van Janssen beschikbaar in Nederland?; Hoe goed werkt het vaccin?; Dan toch liever prikken met de vaccins van Moderna of Pfizer?; Het vaccin van AstraZeneca kent veel leveringsproblemen. Kan dat hier ook mee gebeuren?; Is een exportverbod mogelijk om de levering vanuit Europa veilig te stellen? (De Telegraaf).

- Op de social mediakanalen van VWS geeft men aan te willen weten wanneer men aan de beurt is voor vaccinatie. Daarnaast vraagt men waarom iedereen het vaccin krijgt en niet alleen de kwetsbaren.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Uit onderzoek van **GGD West-Brabant** blijkt dat corona vaker voorkomt bij kappers en mensen in de horeca. De onderzoekers hebben het afgelopen jaar elke drie maanden 500 horecamedewerkers en kappers uit het westen van Brabant, met name in Breda en Rozendaal en omstreken, onderzocht op de aanwezigheid van antistoffen. In de horeca hadden bij de tweede golf 20,7% van de mensen antistoffen, bij de kappers was dat 28,8%.
- ANP meldt dat Engels onderzoek uitwijst dat het AstraZeneca-vaccin ook effectief is bij ouderen.
- Twitter voorziet misleidende berichten over coronavaccins voortaan van een waarschuwing. Gebruikers die dergelijke tweets plaatsen worden bij herhaling 'tijdelijk' geblokkeerd en na vijf keer permanent verbannen van het sociale netwerk. 'Nu steeds meer landen verschillende vaccins gebruiken zijn mensen nog vaker op zoek naar gezaghebbende informatie over de pandemie, verklaart Twitter het aangescherpte beleid.
- De Europese Commissie presenteert op 17 maart ('ruim op tijd voor het volgende reis seizoen in de zomer') een plan voor een 'digitale groene pas' waarmee vrij reizen binnen de EU weer mogelijk zou zijn.
- San-Marino is begonnen met het inenten van de bevolking met het Spoenik V-vaccin. Slowakije heeft daarnaast een overeenkomst met Rusland bereikt over de levering van het vaccin.
- NRC meldt dat op de Hongaarse vaccinatiebewijzen de naam van het vaccin niet staat vermeldt. Doordat Hongaren onder andere worden ingeënt met de door de EU niet goedgekeurde Spoenik- en Sinopharm-vaccins is het de vraag of Hongaren in aanmerking komen voor een Europees vaccinatiebewijs.
- **Arubaanse minister van Volksgezondheid Dangui Oduber** stelt dat het op het eiland zo hard gaat met vaccineren, dat aan het einde van deze week alle doses die op het eiland aanwezig zijn, zijn gebruikt.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuiglijke waarnemingen)?

- 'Noord-Holland vreest 'zwart coronascenario', ziekenhuizen vol' kopt het AD. **Noordwest Ziekenhuisgroep** en het **Dijklander Ziekenhuis in Hoorn** plaatsen elke dag mensen over naar onder andere ziekenhuizen Groningen en Friesland. **Burgemeester Jan Nieuwenburg van Hoorn** zegt dat de GGD gevraagd is om onderzoek te doen naar het hoge besmettingsaantal. Hij denkt dat het misschien iets te maken heeft met de West-Friese mentaliteit ('men is niet snel geneigd om naar de dokter te gaan of de zorg te willen belasten'). **Voorzitter van de veiligheidsregio Noord-Holland Emile Roemer** zegt dat hij met de 'cijfers in zijn maag zit'. Roemer zegt niet precies te weten wat de oorzaak is van de stijging in zijn regio, maar dat uit een aantal onderzoeken wel is gebleken dat mensen zich iets minder goed aan de regels houden. **SEH-arts Inge Doodeman** stelt dat het heel begrijpelijk is dat jongeren klaar zijn met de strenge maatregelen, maar zegt dat die gezelligheid ook een 'keerzijde' heeft. "De afgelopen drie weken was de gemiddelde leeftijd van patiënten die bij ons binnenkwamen 58 jaar.....dat is ongeveer de leeftijd van de ouders van de jongeren." Volgens **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** is er van code zwart nog geen sprake. "Regionale verschillen komen vaker voor, maar de extra opnames worden dan opgevangen door ziekenhuizen elders. Pas als landelijke spreiding geen soelaas meer biedt komt code zwart aan de orde." **Jongerenwerker Jerrol Lashley** zegt dat jongeren er helemaal 'klaar' mee zijn en dat ze het vaak hebben over complotten. Lashley vertelt dat ze met deze jongeren in gesprek gaan en ze proberen rustig te houden, "maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan."
- NRC meldt dat de AstraZeneca-vaccins in landen als België en Frankrijk op de plank blijven liggen, mede doordat mensen dit vaccin niet willen. NRC stelt dat vooral zorgmedewerkers het vaccin niet lijken te willen doordat dit vaccin een lagere effectiviteit heeft dan de andere vaccins. Daarnaast stelt NRC dat het bedrijf de laatste tijd slecht scoort op het punt van vertrouwen, onder andere door leveringsproblemen en 'rommelige' testresultaten.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffenen en betrokkenen?

- Medewerkers van het Isala ziekenhuis in Zwolle) klappen voor iedereen die zich aan de maatregelen houdt onder de actie 'Dóórzetters bedankt!/#doorzettersbedankt. "Na het applaus vanuit de samenleving voor de zorg, tijdens de eerste golf, vindt Isala het belangrijk óók waardering en respect te tonen voor alle mensen die al zo lang bereid zijn zich aan de maatregelen te houden", aldus een woordvoerder. "Maar de boodschap is ook: houd vol!", vult Isala-voorzitter Rob Dillmann aan.

Volgen zij onze gedragsadviezen (handelingsperspectieven) op?

- Vandaag start de landelijke actie van een groep van 65 actievoerende horecaondernemers die hun terrassen buiten op gaan zetten, maar niet zullen bedienen. Uit het Hart van Nederland panel blijkt dat vier op de vijf Nederlanders de actie steunt.

Betekenisgeving

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- **Opiniepeiler Maurice de Hond**: "De reproductiefactor van ca. 1,10 waarmee het RIVM vanmiddag komt is van de winterdag 12 februari. Komt door de sterke stijging van het aantal testen in de lenteweek erna. Iedereen die dit cijfer straks serieus gaat gebruiken is bezig ons te misleiden."

- **FvD-Kamerlid Wybren van Haga:** "We hebben allemaal precies gehoord wat Mark Rutte heeft gezegd. En daar was geen woord Spaans bij. "Een PCR-test heeft geen zin als je geen klachten hebt." Deze reactie van @hugodejonge [in gesprek met influencer Defano Holwijn] is een minister onwaardig."
- In De Telegraaf een stuk over **Majoor Roy de Ruijter** over de inzet van luchtreinigers in de aanpak van corona. Vorige week besteedde de krant hier ook al aandacht aan met een interview met autocoureur en sportondernemer Tim Coronel. De Ruijter heeft een aantal van zijn luchtreinigers voor onderzoek neergezet bij de ondernemingen van Coronel. De Ruijter vindt het jammer dat de overheid (nog) niet openstaat voor zijn bevindingen. Het RIVM reageert 'sceptisch', aldus De Telegraaf, omdat er geen wetenschappelijk bewijs is dat het verspreiding helpt voorkomen. Volgens **TU-hoogleraar Bert Blocken** zouden luchtfilters wel degelijk een belangrijke rol kunnen spelen. Blocken stelt ook dat het RIVM steeds meer alleen komt te staan met hun standpunt dat aerosolen geen belangrijke rol spelen bij de verspreiding van het virus.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge uit men zijn zorgen dat het Janssen-vaccin al naar de VS gaat, men is bang dat Nederland hierdoor pas later en minder vaccins zal ontvangen.
- **Herstel-NL** verdedigt in het AD haar standpunten. De organisatie geeft aan de 'kritiek serieus te nemen' en belooft haar 'verhaal hierdoor te zullen verbeteren.'

Versoeplingen

- **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** stelt dat vanuit het oogpunt van de ziekenhuizen er momenteel geen ruimte is voor verdere versoepelingen. Hij vindt dat politici er verstandig aan doen zich terughoudend op te stellen in de verkiezingscampagne. "Je kunt van alles beloven, maar de ruimte is zeer beperkt", aldus Kuipers.
- De burgemeesters van het **Veiligheidsberaad** zijn eensgezind over het opheffen van de avondklok op de drie dagen waarop gestemd kan worden voor de Tweede Kamerverkiezingen. Zo stelt **voorzitter Huber Bruls** dat de avondklok rond die dagen 'niet te controleren is'. De burgemeesters zijn daarentegen verdeeld over andere versoepelingen, met name over het openen van de terrassen. Enkele burgemeesters stellen dat de besmettingscijfers eerst moeten dalen. Zo vraagt **burgemeester Ahmed Marcouch van Arnhem** iedereen om 'vol te houden, hoe zwaar het ook is'. Andere burgemeesters, waaronder voorzitter Hubert Bruls, denken dat het tijd is voor versoepelingen. Zo stelt Bruls dat het vaccineren 'een gamechanger is, waardoor we kleine stapjes kunnen zetten'.
- **Burgemeester Jan Nieuwenburg van Hoorn** zegt in Nieuwsuur dat hij, ondanks het hoge besmettingsaantal in Hoorn en de regio, wel voorstander is van het heropenen van de terrassen. Volgens hem kan de horeca veilig open en zijn ondernemers goed voorbereid. **Zorgmanager Corona van het Dijklander Ziekenhuis, Caroline Broersen** noemt de uitspraak van de burgemeester van Hoorn niet verstandig omdat ziekenhuizen vol liggen en de zorg onder druk staat.

Hoe wordt naar de overheid(smaatregelen) gekeken?

- Er is commentaar op de uitspraak van minister De Jonge over de 'effectiviteit van dit [cabaretvoorstelling Guido Weijers] Fieldlab-evenement'. **Hoofdonderzoeker van Fieldlab Evenementen Andreas Voss** zegt dat 'wij' juist heel tevreden zijn met een opkomst van bijna 80% voor de test na het evenement. Hij stelt daarbij dat de deelnemers voor die tweede test naar een van de vier testlocaties in Nederland moesten afreizen, 'nota bene alleen op de donderdagmiddag'. Ook is volgens Voss een tweede test 'niet van belang voor het succes van de evenementen' en 'de kwaliteit van de verzamelde data en het risicomodel dat eruit wordt afgeleid'. **Cabaretier Guido Weijers** stelt dat minister De Jonge het 'presteert om de fantastische resultaten negatief te spinnen'. Weijers zegt dat van de overige 20% nul meldingen bij de GGD van besmetting zijn binnengekomen; "Ik leg het Hugo de Jonge graag eens uit. Als hij durft." Op de social mediakanalen van minister De Jonge reageert men dat de resultaten 'wel' serieus moeten worden genomen.

Opiniepeilingen

- Uit **Stelling Van De Dag** van **De Telegraaf** blijkt dat 78% hoopvol is over het Janssen-vaccin, 13% is niet hoopvol en 9% weet het niet. Daarnaast denkt 57% dat we dankzij het vaccin de vaccinatieachterstand in Nederland kunnen inhalen, 25% denkt van niet en 18% weet het niet. Veel respondenten hebben meer vertrouwen in dit vaccin, omdat het in Nederland is geproduceerd. Voor meer dan de helft van de respondenten compenseren de logistieke voordelen de lagere effectiviteit van het vaccin. Ten slotte snappen velen niet dat de goedkeuring van het vaccin zo lang moet duren, zeker gezien het in de VS al is goedgekeurd.